

2ª JORNADA CATALANA D'ORTOGERIATRIA
2ª JORNADA CATALANA DE ORTOGERIATRIA
31 DE MAIG - 31 DE MAYO 2019

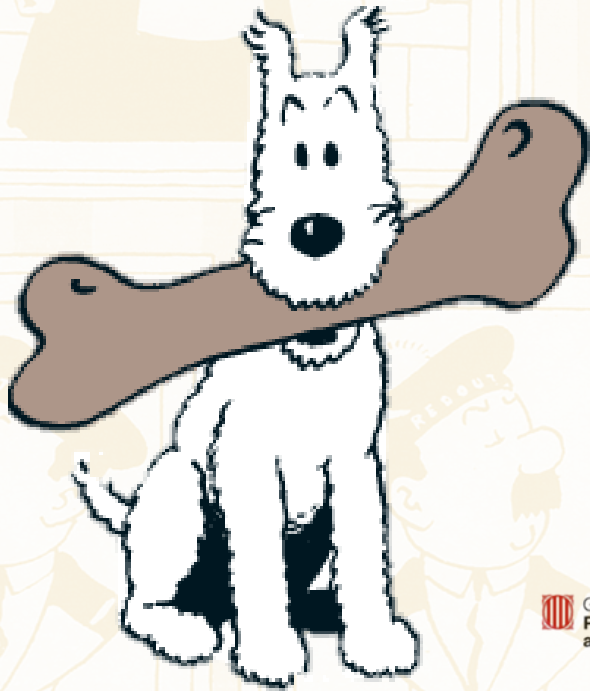
FRAGILITAT

amb

i presa de decisions ~~en~~ el pacient amb

FRACTURA DE FÈMUR

*(el paper dels índexs
de fragilitat)*

Jordi Amblàs Novellas, MD, PhD

Generalitat de Catalunya
Programa de prevenció i atenció
a la cronicitat

PGAC
Programa de gestió
de l'Alenatòs
Complexa
GIRONA

HOSPITAL UNIVERSITARI
de la Santa Creu de Vic

UVIC
UNIVERSITAT DE VIC
UNIVERSITAT CENTRAL
DE CATALUNYA

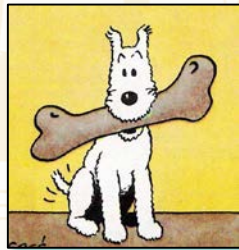
CÀTEDRA
DE CURES
PAL·LIATIVES

MENÚ DE TREBALL

Fragilitat i individualització
en la presa de decisions

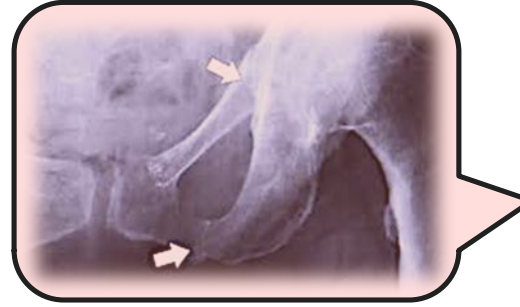
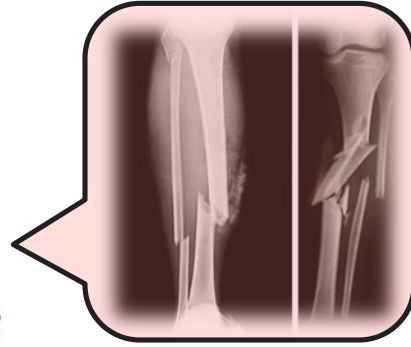

Fragilitat i fractura de fèmur:
evidències

Com em podrien ajudar els **índexs de fragilitat** en la
presa de decisions individualitzada en **persones**
amb **fractura de fèmur?**

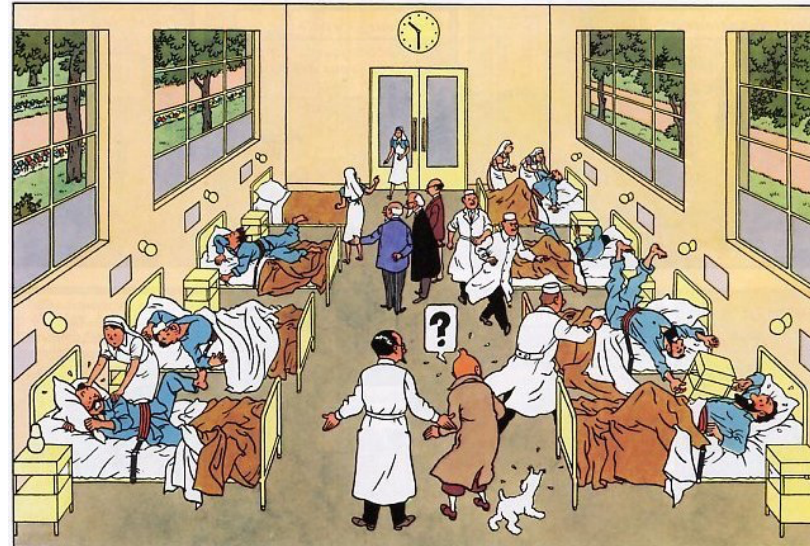
Fragilitat & presa de decisions

Tintin

34 anys

- Sense antecedents

Al servei d'Urgències...

Tornassol

78 anys

- Totes les insuficiències
- Polifarmàcia
- Síndomes geriàtriques

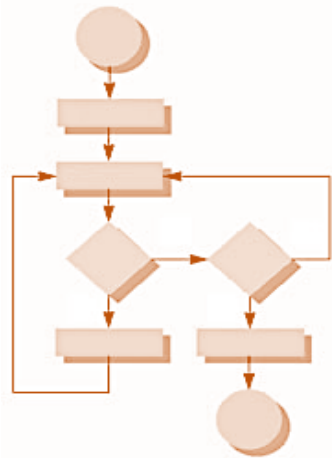
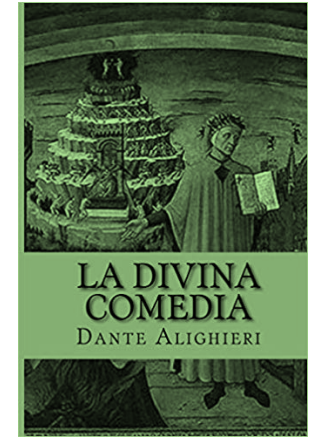
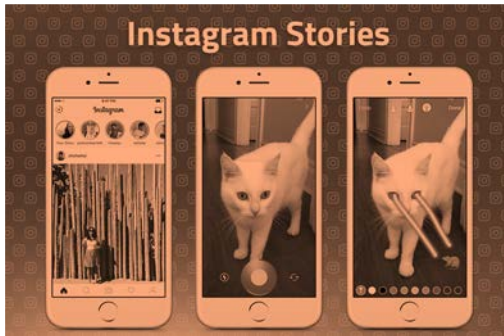
Fragilitat & presa de decisions

Per què?

(en general) al cervell humà li agrada més

la **SIMPLICITAT** que la **COMPLEXITAT**

$$X+Y=Z$$

$$\begin{aligned} & \sum_{G'_z} \mu(G_z - G'_z) E(G'_z) (k_z + G'_z)^2 \\ &= \mu\left(G_z - \left[-n\frac{2\pi}{d}\right]\right) \left[k_z + (-n)\frac{2\pi}{d}\right]^2 E\left(-n\frac{2\pi}{d}\right) \\ &+ \mu\left(G_z - \left[(-n+1)\frac{2\pi}{d}\right]\right) \left[k_z + (-n+1)\frac{2\pi}{d}\right]^2 \\ &\quad \times E\left((-n+1)\frac{2\pi}{d}\right) + \dots \end{aligned}$$

Fragilitat & presa de decisions

Per què?

(en general) **Al cervell humà li agraden més les**

SITUACIONS DICOTÒMIQUES que les **SITUACIONS DIFUSES**

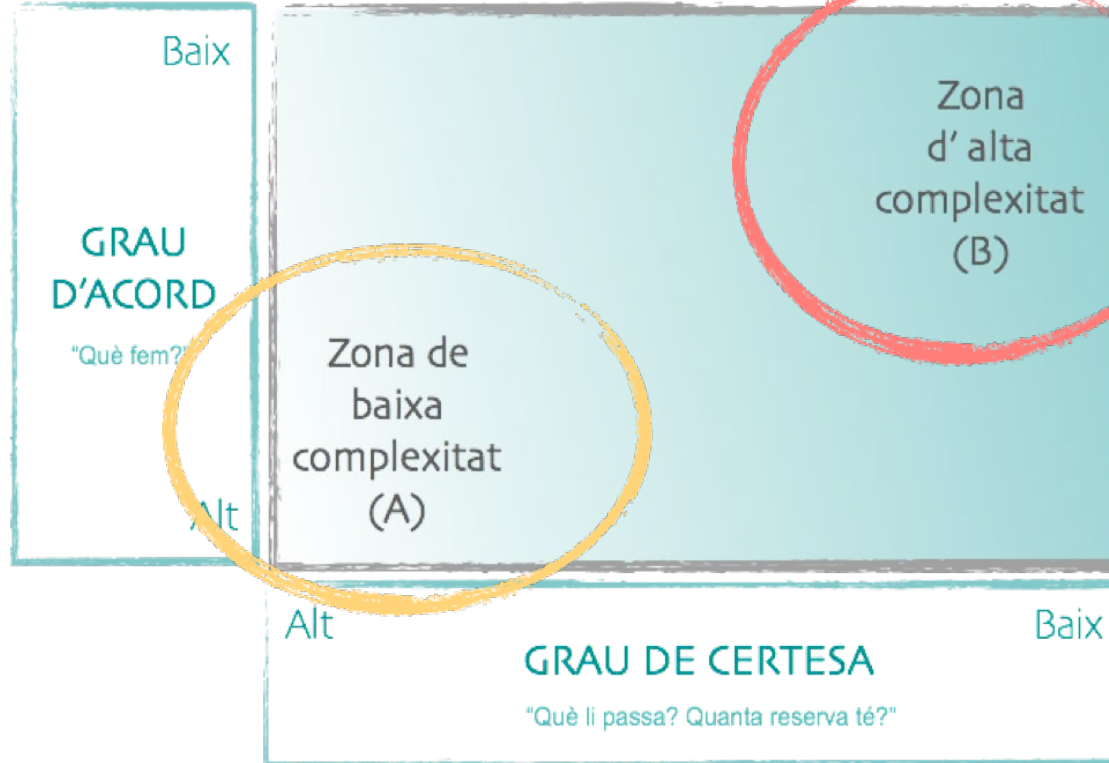
(variables dicotòmiques / aproximacions quantitatives)

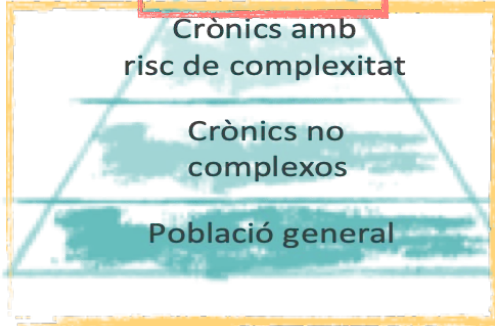
(variables contínues / aproximacions qualitatives)

Fragilitat & presa de decisions

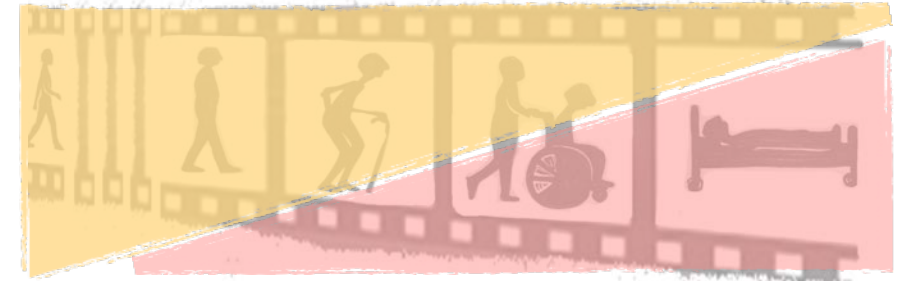

Crònics avançats i/o complexos

Visió poblacional

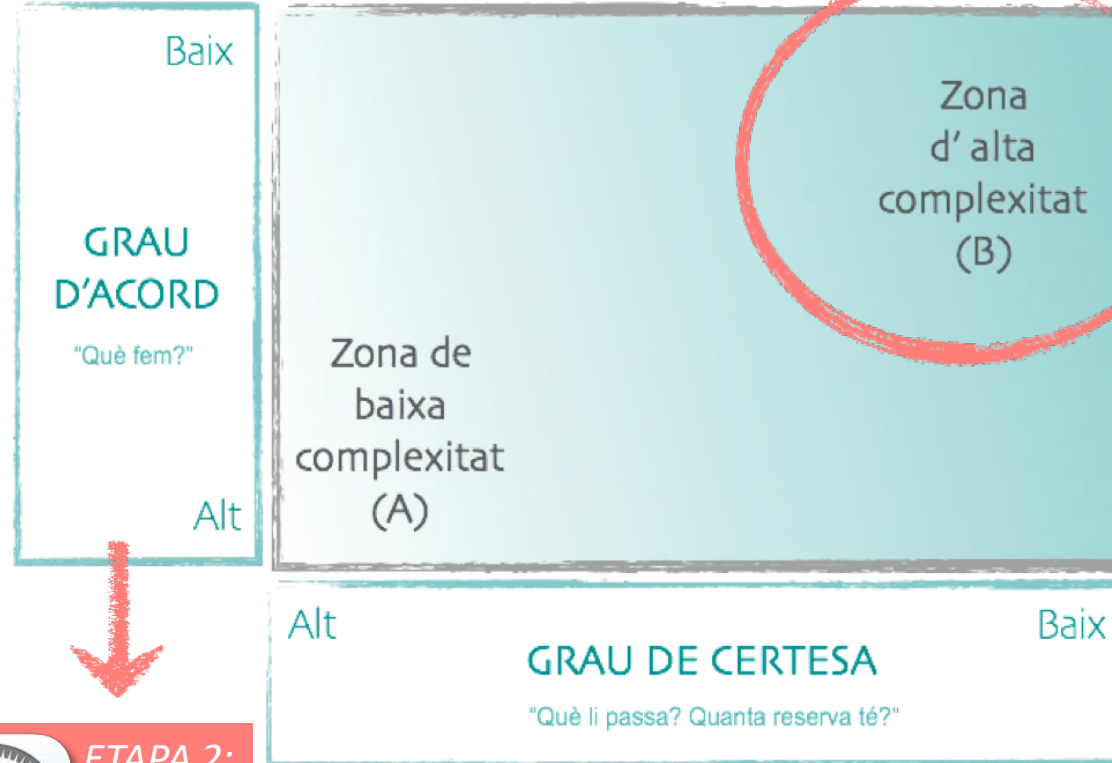
Visió Individual

Fragilitat & presa de decisions

Ambiàs-Novellas, J. et al. Frailty, severity, progression and shared decision-making: A pragmatic framework for the challenge of clinical complexity at the end of life. Eur Geriatr Med (2015)

Tractament individualitzat
(Tailoring clinical)

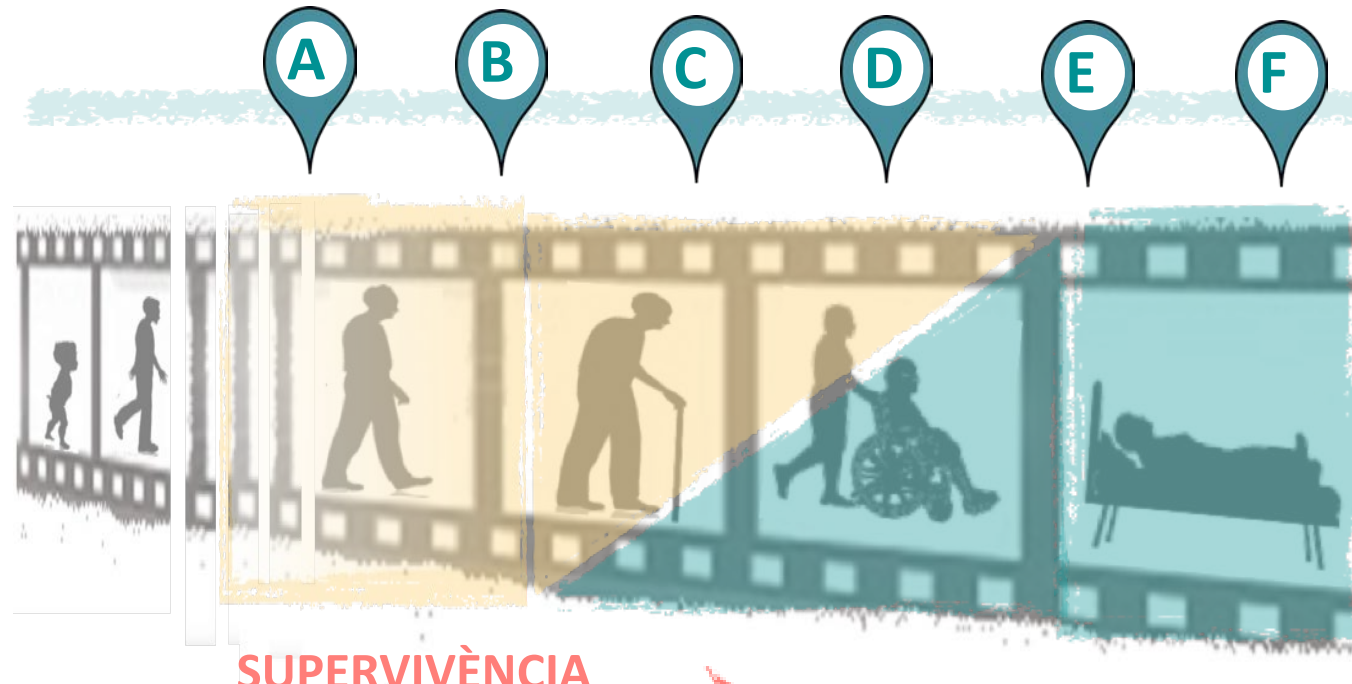

**ETAPA 2:
PRESA
DE
DECISIONS
/ PLA
D'ATENCIÓ**

ETAPA 1: DIAGNÒSTIC SITUACIONAL

Fragilitat & presa de decisions

ENFOCAMENT
TERAPÈUTIC

 ENFOCAMENT
CURATIU

 ENFOCAMENT
PAL·LIATIU

OBJECTIUS
TERAPÈUTICS
PROPOSATS

SUPERVIVÈNCIA →

FUNCIONALITAT →

BENESTAR / CONTROL SINTOMÀTIC →

Fragilitat & presa de decisions

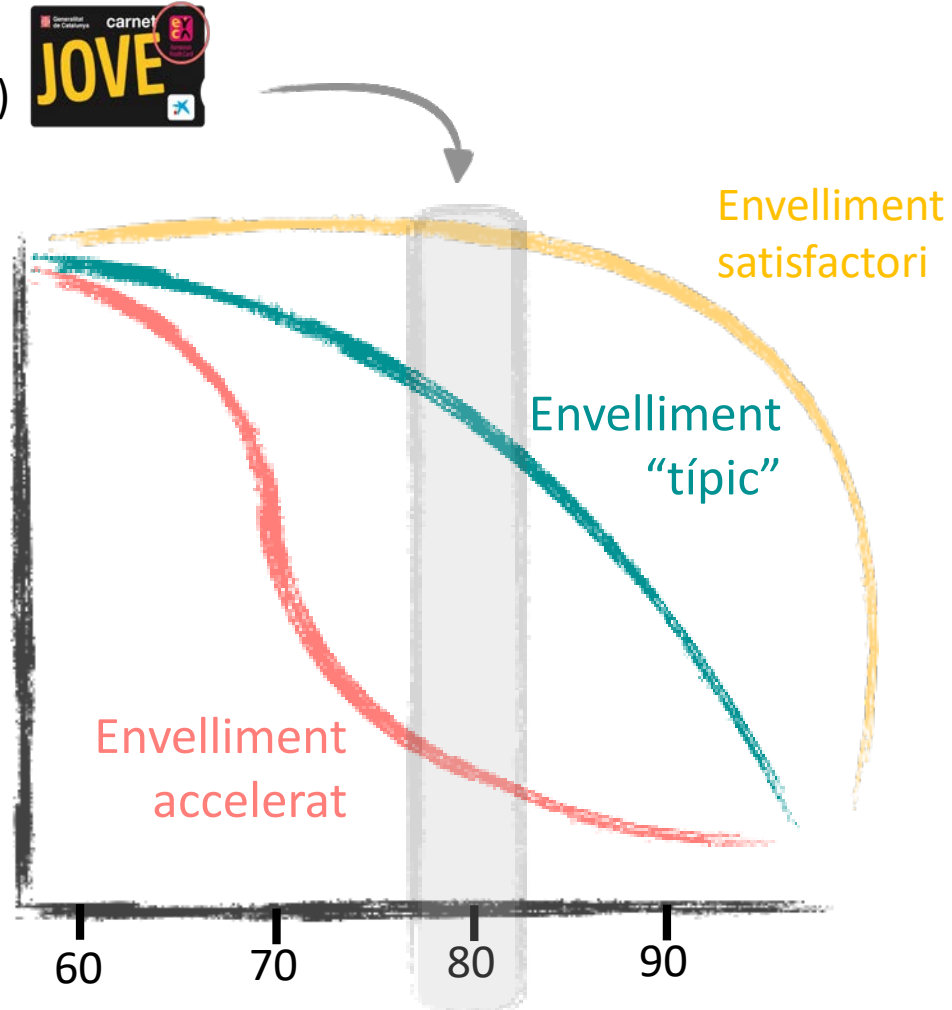
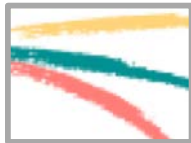

ETAPA 1: DIAGNÒSTIC SITUACIONAL

= **EDAT** (CRONOLÒGICA)

EDAT
(BIOLÒGICA)

Basat en: Singh M, et al.
Mayo Clinic Proceedings.
2008,

Fragilitat & presa de decisions

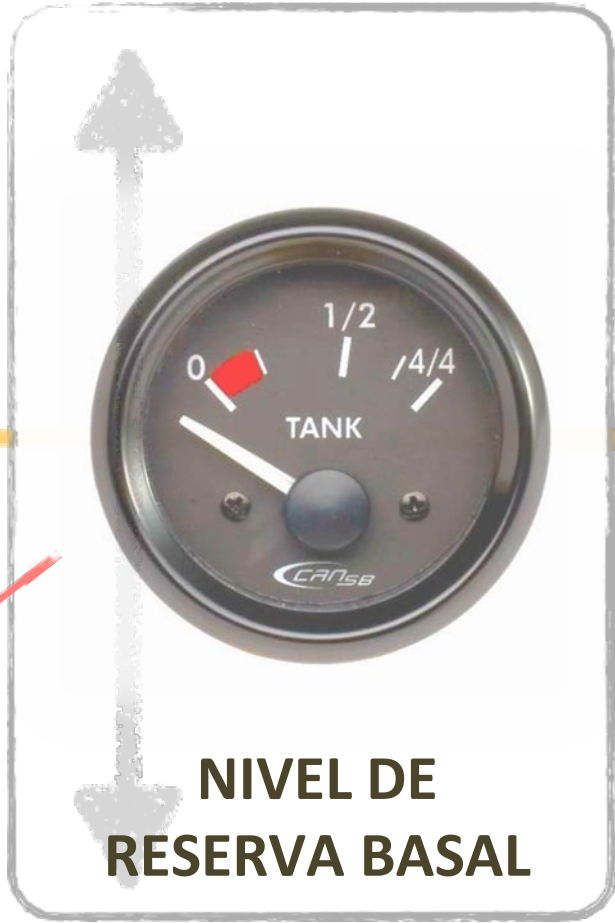
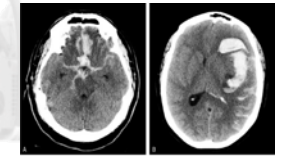

RESULTATS DE SALUT

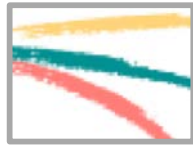

ETAPA 1: DIAGNÒSTIC SITUACIONAL

PROCESSOS INTERCURRENTS

EDAT
(BIOLÒGICA)

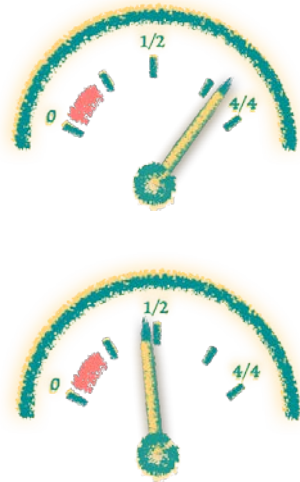
Adaptació lliure de: Inouye SK. Delirium in Hospitalized Older Patients: Recognition and risk factors. J Geriatr Psychiatry Neurol 1998..

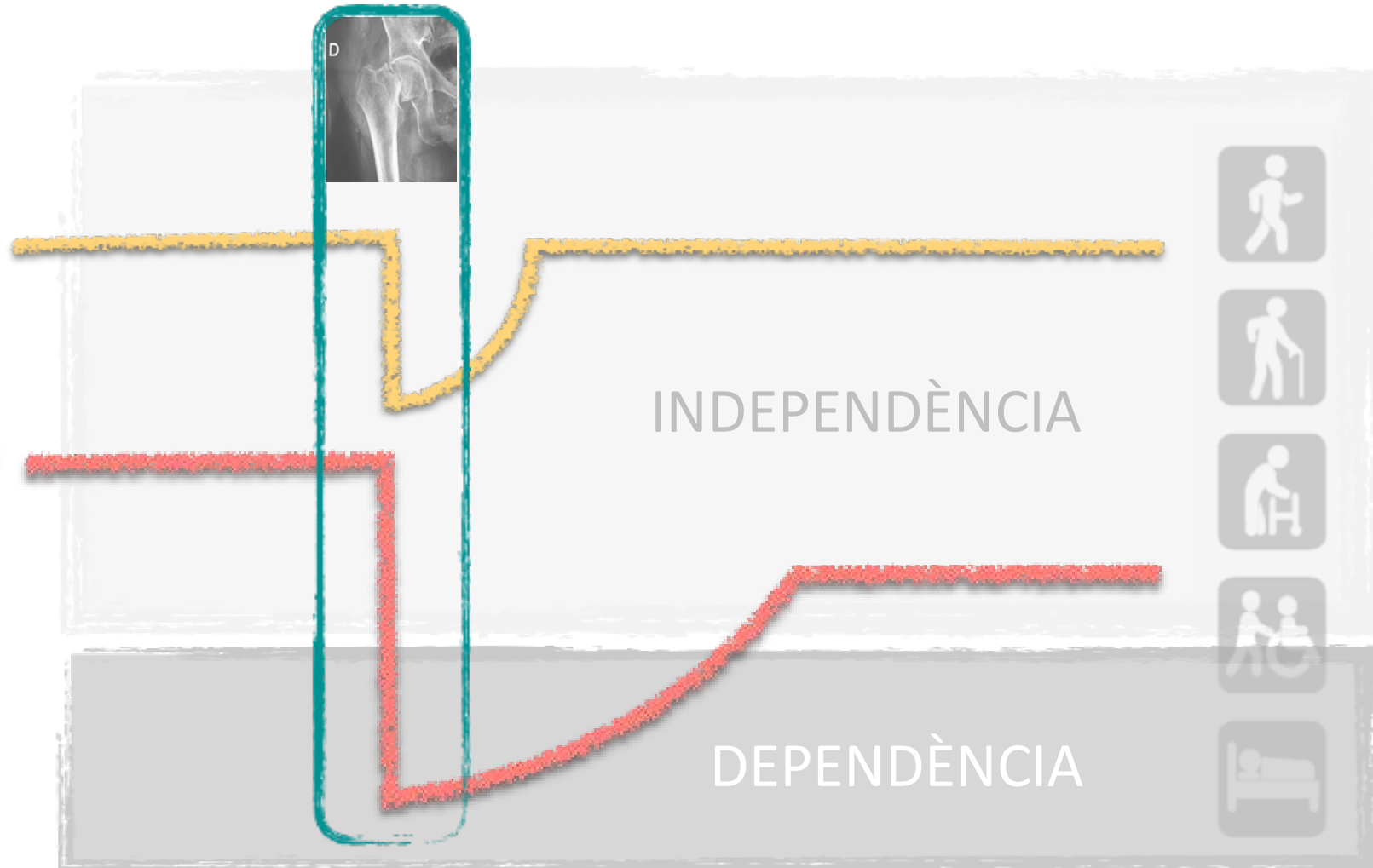
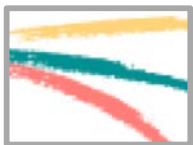
Fragilitat & presa de decisions

ETAPA 1: DIAGNÒSTIC SITUACIONAL

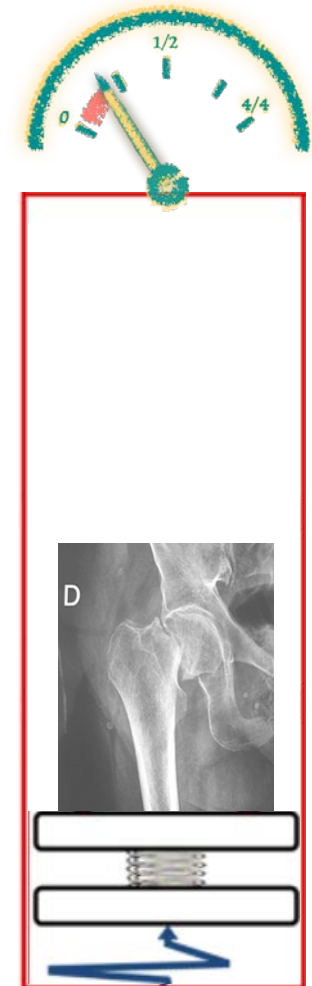
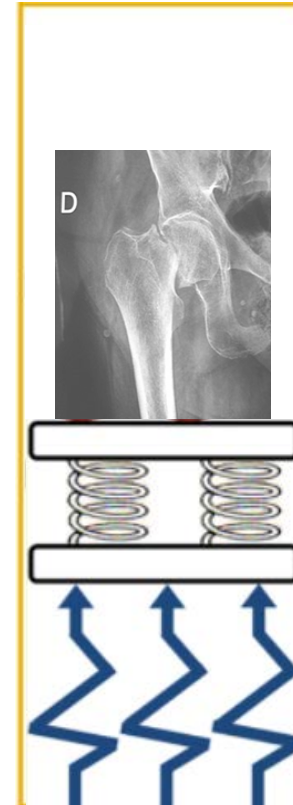
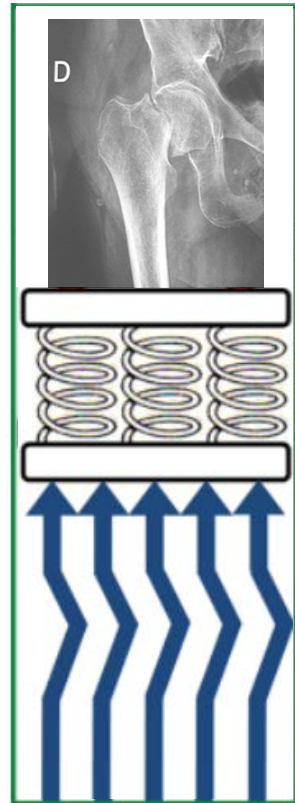
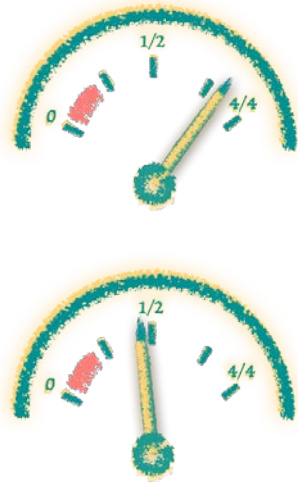
EDAT
(BIOLÒGICA)

Fragilitat & presa de decisions

ETAPA 1: DIAGNÒSTIC SITUACIONAL

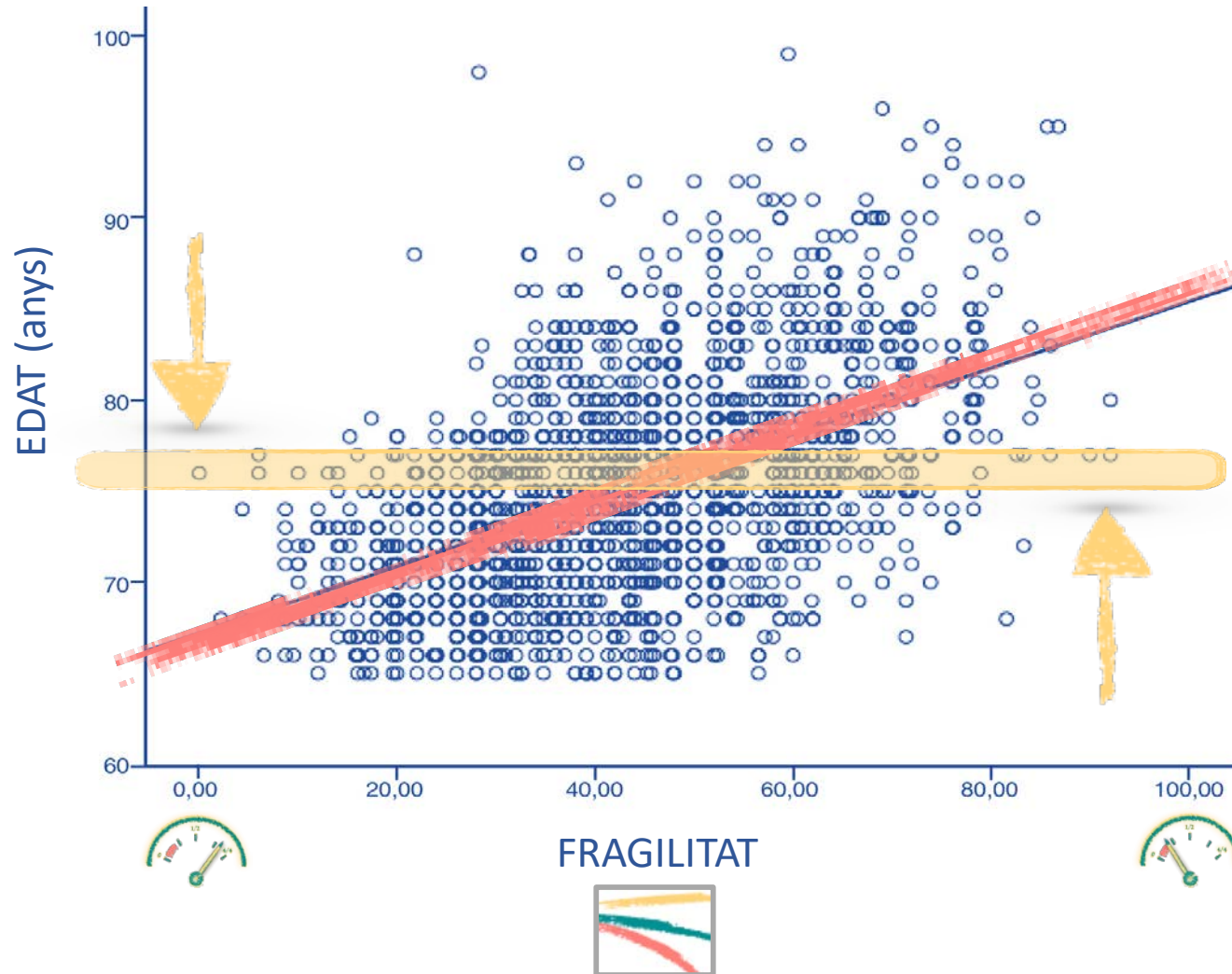

Adaptat de Ethun C et al:
Frailty and cancer:
Implications for oncology
surgery, medical oncology,
and radiation oncology. CA.
2017.

Fragilitat & presa de decisions

ETAPA 1: DIAGNÒSTIC SITUACIONAL

García-García J, et al.
Fragilidad: un fenotipo en
revisión. Gac Sanit 2011

Fragilitat & presa de decisions

2 mirades de la fragilitat:

QUINES
persones tenen
risc de
discapacitat?

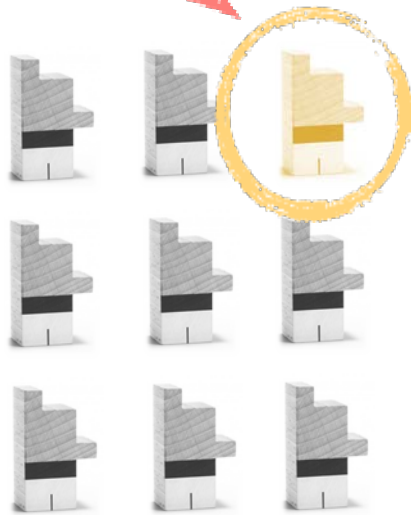

Journal of Gerontology: MEDICAL SCIENCES
2001, Vol. 56A, No. 3, M146-M156

Copyright 2001 by The Gerontological Society of America

Frailty in Older Adults: Evidence for a Phenotype

Linda P. Fried,¹ Catherine M. Tangen,² Jeremy Walston,¹ Anne B. Newman,³ Calvin Hirsch,⁴
John Gottdiener,⁵ Teresa Seeman,⁶ Russell Tracy,⁷ Willem J. Kop,⁸ Gregory Burke,⁹
and Mary Ann McBurnie² for the Cardiovascular Health Study
Collaborative Research Group

Fragilitat & presa de decisió

Research Article
TheScientificWorld (2001) 1, 323-336
ISSN 1532-2246; DOI 10.1100/tsw.2001.58

TheScientificWorld
www.thescientificworld.com

Accumulation of Deficits as a Proxy

Measure of Aging

CMAJ 2005;173(5):489-95

Research
Recherche

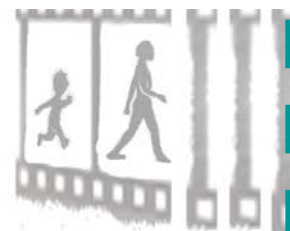
A global clinical measure of fitness and frailty in elderly people

Kenneth Rockwood, Xiaowei Song, Chris MacKnight, Howard Bergman, David B. Hogan, Ian McDowell, Arnold Mitnitski

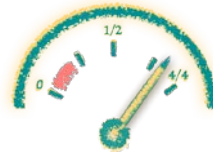
Rockwood^{2,*}
D. Box 6079,
Health Sciences Centre,
Halifax,

2 mirades de la fragilitat:

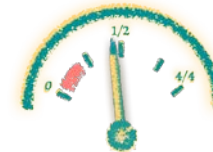
QUANT de fràgil és?

FRAGILITAT INICIAL

FRAGILITAT MODERADA

FRAGILITAT AVANÇADA

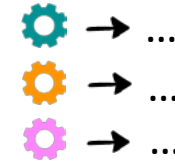
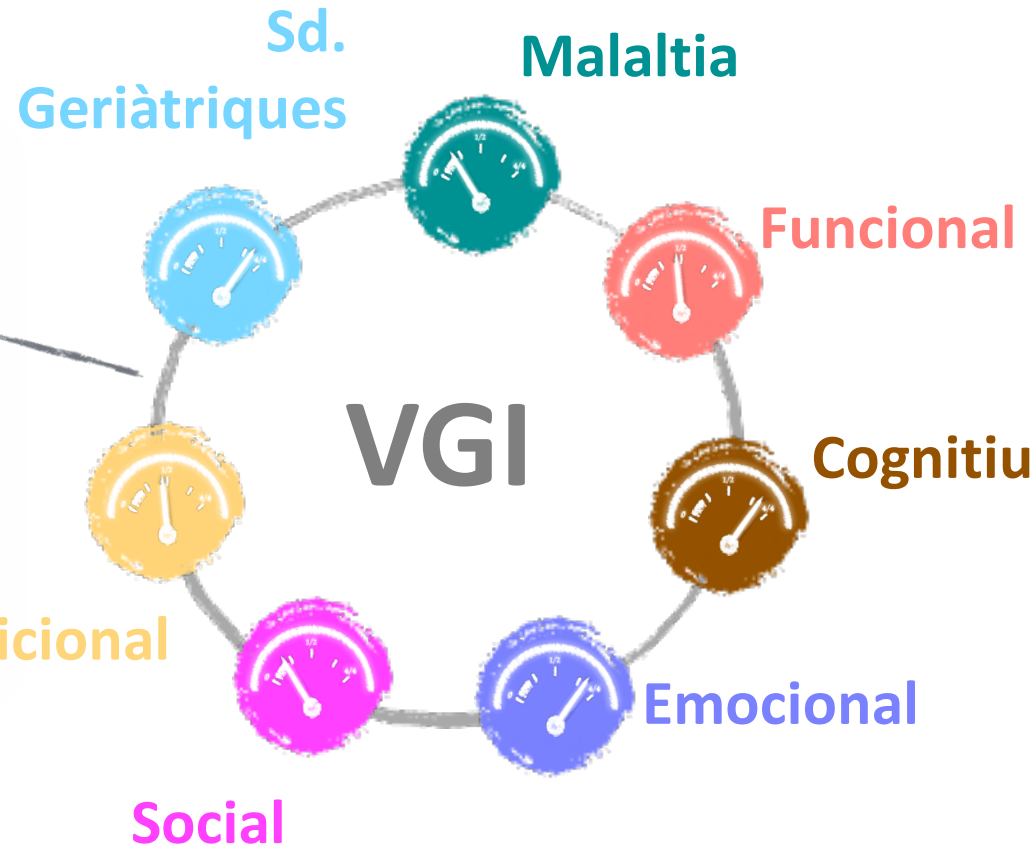

Fragilitat & presa de decisions

ETAPA 1: DIAGNÒSTIC SITUACIONAL

ETAPA 2: PRESA DE DECISIONS / PLA D'ATENCIÓ

PROPOSTES D'INTERVENCIÓ

OBJECTIUS ASSISTENCIALS

SUPERVIVÈNCIA

FUNCIONALITAT

BENESTAR / CONTROL SIMPTOMÀTIC

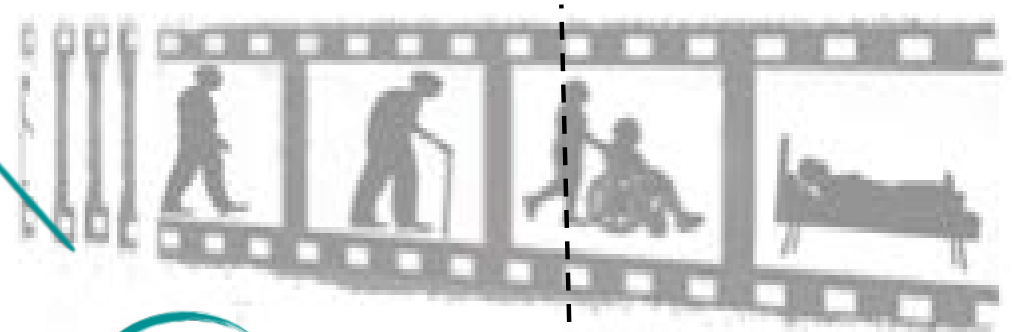

Fragilitat & presa de decisions

ÍNDEX de FRAGILITAT

0 0,1 0,2 0,3 0,4 0,5 0,6 0,7

= 0.4
(40%)

Aproximació
"quantitativa"

A Mitniski. A Standard procedure for creating a frailty index. BMC Geriatrics (2008)

Fragilitat & presa de decisions

Índex Fràgil-VIG

DOMINI	VARIABLE	DESCRIPCIÓ	Punts	
Funcional	AIVDs	Ús de diners	Necessita ajuda per a gestionar els afers econòmics (banc, botigues, restaurants) ?	Si 1 No 0
		Ús de telèfon	Necessita ajuda per utilitzar el telèfon?	Si 1 No 0
	ABVDs	Control de medicació	Necessita ajuda per la preparació/administració de la medicació?	Si 1 No 0
		Índex de Barthel (IB)	No dependència (IB ≥ 95) ?	0
			Dependència lleu-moderada (IB 90-65) ?	1
			Dependència moderada-greu (IB 60-25) ?	2
Dependència absoluta (IB ≤20)?	3			
Nutricional	Malnutrició	Ha perdut ≥ 5% de pes els darrers 6 mesos?	Si 1 No 0	
Cognitiu	Grau de deteriorament cognitiu	Absència de deteriorament cognitiu?	0	
		Det. cognitiu lleu-moderat (equivalent a GDS ≤5)? Det. cognitiu greu-molt greu (equivalent a GDS ≥ 6)?	1 2	
Emocional	Síndrome depressiva	Necessita medicació antidepressiva?	Si 1 No 0	
	Insomni/ansietat	Necessita tractament habitual amb benzodiacepins o altres psicofàrmacs de perfil sedant per l'insomni/ansietat?	Si 1 No 0	
Social	Vulnerabilitat social	Existeix percepció per part dels professionals de situació de vulnerabilitat social ?	Si 1 No 0	
	Delirium	Els darrers 6 mesos, ha presentat delírium i/o trastorn de comportament, que hagi requerit de neuroleptics i/o coadjuvants ?	Si 1 No 0	
Caigudes			Els darrers 6 mesos, ha presentat ≥2 caigudes o alguna caiguda que hagi requerit d'hospitalització ?	Si 1 No 0

Síndromes Geriàtriques	Úlceres	¿Presenta alguna úlcera (per decúbit o vascular), de qualsevol grau)?	Si -1 No 0
	Polimedicació	Pren ≥ 5 fàrmacs de forma habitual ?	Si 1 No 0
	Disfàgia	S'ennuega freqüentment quan menja o beu? o bé ha presentat alguna infecció respiratòria per broncoaspiració al llarg dels darrers 6 mesos?	Si 1 No 0
Síntomes greus	Dolor	Requereix de ≥ 2 analgèsics convencionals i/o opiàcis majors per al control del dolor?	Si 1 No 0
	Díspnea	La díspnea basal li impedeix sortir de casa i/o requereix d'opiàcis habitualment ?	Si 1 No 0
Malalties (+)	Càncer	Té algun tipus de malaltia oncològica activa?	Si 1 No 0
	Respiratòries	Té algun tipus de malaltia respiratòria crònica (MPOC, pneumopatia restrictiva,...)?	Si 1 No 0
	Cardíacques	Té algun tipus de malaltia cardíaca crònica (Insuficiència cardíaca, cardiopatia isquèmica,...)?	Si 1 No 0
	Neurològiques	Té algun tipus de malaltia neurològica neuro-degenerativa (M. de Parkinson, ELA, ...)?	Si 1 No 0
	Hepàtiques	Té algun tipus de malaltia hepàtica crònica (hepatopatia, cirrosi,...)?	Si 1 No 0
Renals	Té insuficiència renal crònica (FG <60)?	Si 1 No 0	
Índex Fràgil-VIG =			x/25

Ambiàs-Novellas et al. BMC Geriatrics (2018) 18:29
DOI 10.1186/s12877-018-0718-2

BMC Geriatrics

RESEARCH ARTICLE

Open Access

Frail-VIG index: a concise frailty evaluation tool for rapid geriatric assessment

Jordi Ambiàs-Novellas^{1,2*}, Joan Carles Martori¹, Joan Espauella^{1,2}, Ramon Oller¹, Núria Molist-Brunet¹, Marco Inzitari³ and Roman Romero-Ortuno^{3,7}

Revista Española de Geriatria y Gerontología
www.elsevier.es/egg

ORIGINAL

Índice frágil-VIG: diseño y evaluación de un índice de fragilidad basado en la Valoración Integral Geriátrica

Jordi Ambiàs-Novellas^{1,2,*}, Joan Carles Martori¹, Núria Molist Brunet^{1,2}, Ramon Oller¹, Xavier Gómez-Batiste¹ y Joan Espauella Panico^{1,2}

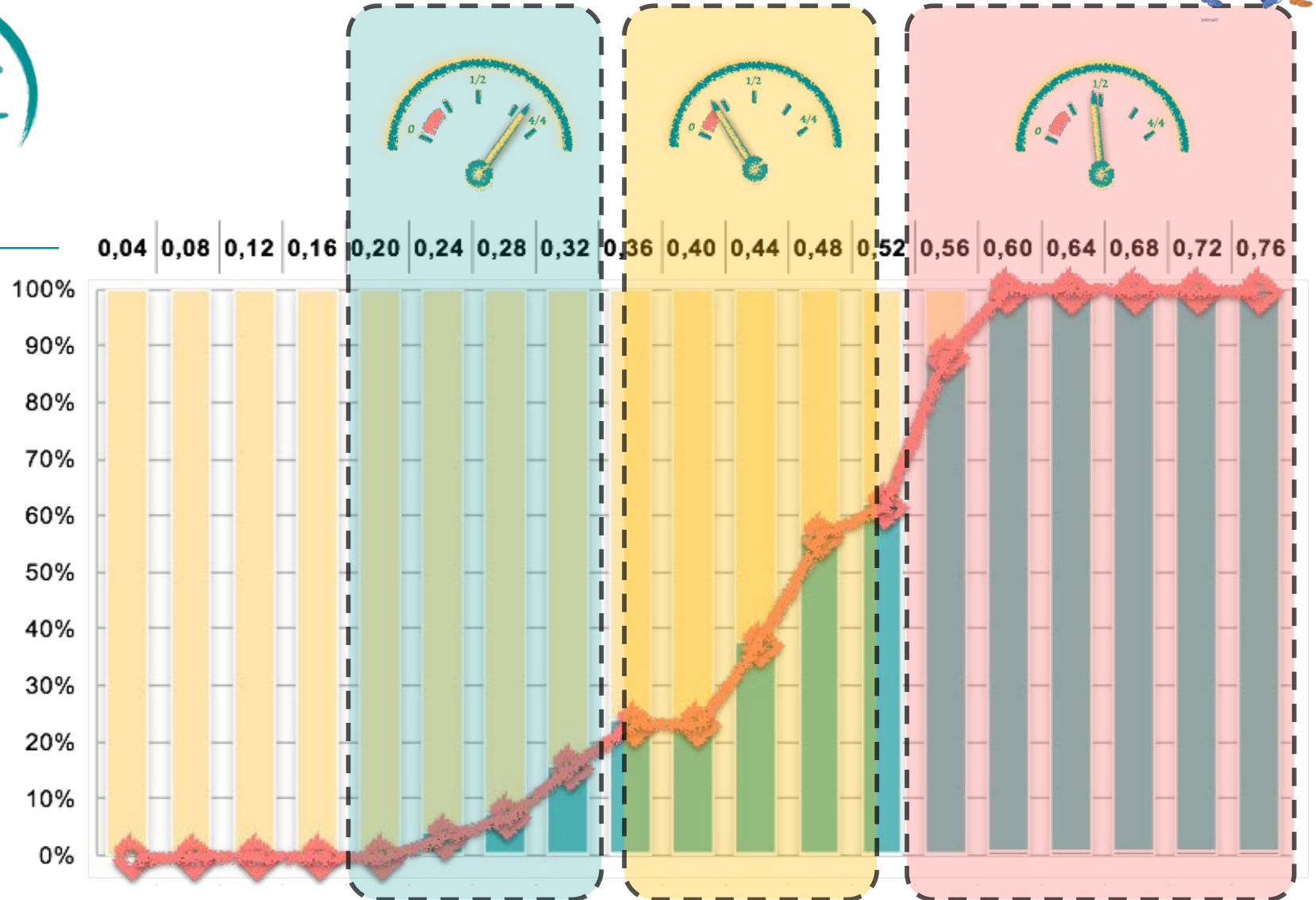
Fragilitat & presa de decisions

Índex Fràgil-VIG

Mortalitat als 12 mesos:

- Vius
- Exitus

MENÚ DE TREBALL

Fragilitat i individualització
en la presa de decisions

Fragilitat i fractura de fèmur:
evidències

Com em podrien ajudar els **índexs de fragilitat** en la
presa de decisions individualitzada en **persones**
amb **fractura de fèmur?**

Fragilitat & fractura de fèmur

FRACTURA PER FRAGILITAT ??

(CAPACITAT DISCRIMINATIVA)

Original Full Length Article

Comparison between frailty index of deficit accumulation and fracture risk assessment tool (FRAX) in prediction of risk of fractures

Guowei Li ^{a,*}, Lehana Thabane ^{a,b}, Alexandra Papaioannou ^c, Jonathan D. Adachi ^{b,c,*}

^a Department of Clinical Epidemiology & Biostatistics, McMaster University, 1280 Main Street West, Hamilton, ON L8S 4L8, Canada

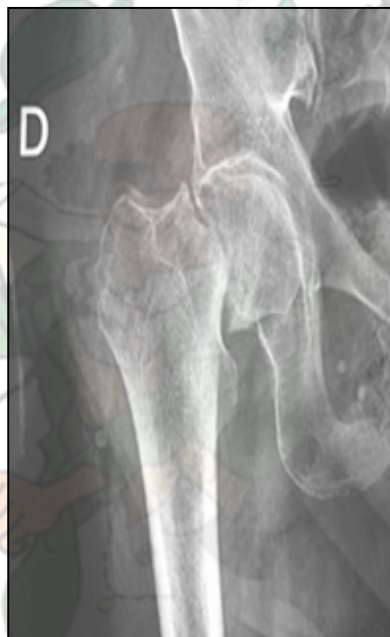
^b St. Joseph's Hospital, McMaster University, 25 Charlton Avenue East, Hamilton, ON L8N 1Y2, Canada

^c Department of Medicine, McMaster University, 1280 Main Street West, Hamilton, ON L8S 4L8, Canada

C-ÍNDEX
0.62

C-ÍNDEX
0.61

FRAX® Herramienta de Evaluación de Riesgo de Fractura desarrollada por la Organización Mundial de la Salud (OMS)

Inicio | Herramienta de Cálculo | Tablas | Preguntas Más Frecuentes | Referencias | Seleccione una lengua

Herramienta de Cálculo

Por favor responda las preguntas siguientes para calcular la probabilidad de fractura a diez años sin DMO con DMO.

País: España | Nombre/D: | Acerca de los factores de riesgo: ⓘ

Cuestionario:

1. Edad (entre 40-90 años) o fecha de nacimiento: Edad: [ ] Fecha de nacimiento: [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

2. Sexo: Hombre Mujer

3. Peso (kg): [ ]

4. Estatura (cm): [ ]

5. Fractura Previa: No Sí

6. Padres con fractura de cadera: No Sí

7. Fumador/Activo: No Sí

9. Glucorritenidat: No Sí

9. Artritis Reumatoid: No Sí

10. Osteoporosis Secundaria: No Sí

11. Acreditat 3 o més dies per dia: No Sí

12. DMO de Cuaeto Femoral (g/cm²): [ ] [ ] Seleccione DVA [ ]

[Enviar] [Calcular]

Semin Fund Esp Reumatol 2010;11:100-6

Fragilitat & fractura de fèmur

INSTITUCIONALITZACIÓ

x 3

x 2

x 2

x 4.3

MORTALITAT

Kim IP, et al. Frailty index associated with all-cause mortality, long-term institutionalization, and hip fracture. Eur Geriatr Med 2019.

Ravindrarajah R, et al. Incidence and mortality of fractures by frailty level over 80 years of age: cohort study using UK electronic health records. BMJ open. 2017.

Fragilitat & fractura de fèmur

ESTUDI	INSTRUMENT	INCREMENTA RISC DE...
Kushal V. Association of a Modified Frailty Index With Mortality After Femoral Neck Fracture in Patients Aged 60 Years and Older. <i>Clin Orthop Relat Res.</i> 2014	Modified CSHA frailty index	Increment de mortalitat a 1 any (AUC 0.74) i 2 anys (0.72)
Krishnan M, et al. Predicting outcome after hip fracture: using a frailty index to integrate comprehensive geriatric assessment results . <i>Age Ageing</i> 2014.	FI-CGA	Mortalitat , estada mitjana
Kistler EA, et al. Frailty and Short-Term Outcomes in Patients With Hip Fracture. <i>Geriatric Orthopaedic Surgery & Rehabilitation.</i> 2015.	Fried frailty index	Estada mitjana, complicacions intrahospitalàries (pneumònia, IC, sagnat, Insuf. Renal, Delirium, ...)
Dayama. Impact of frailty on outcomes in geriatric femoral neck fracture management: An analysis of national surgical quality improvement program dataset. <i>International Journal of Surgery.</i> 2016	Modified CSHA frailty index	Mortalitat (OR 3.9), altres complicacions (OR 2.1)
Kandel R et al. The impact of frailty in the outcomes of hip fracture surgery in the elderly patients. <i>IJMPS.</i> 2017.	Escala FRAIL	ITU, TVP, TEP, estada mitjana, mortalitat
Traven SA. New 5-Factor Modified Frailty Index Predicts Morbidity and Mortality in Geriatric Hip Fractures. <i>J Orthop Trauma.</i> 2019	5-Factor Modified Frailty Index	Complicacions (30%), reingressos (25%), mortalitat (34%)

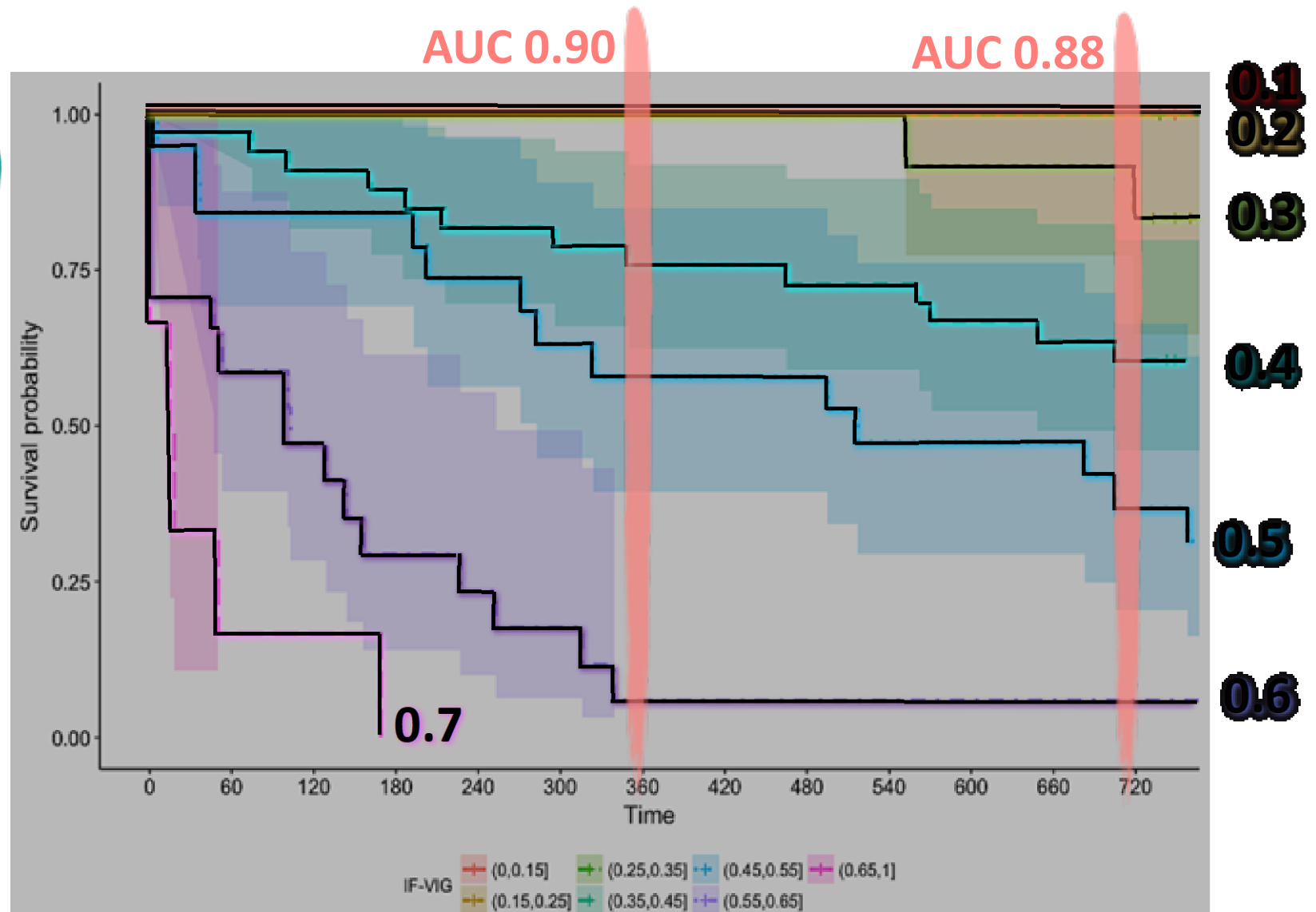
Fragilitat & fractura de fèmur

Índex Fràgil-VIG

n= 103
 Edat x= 87.4 anys
 (73.8% dones)

(DADES NO PUBLICADES)

0.1
 0.2
 0.3
 0.4
 0.5
 0.6

MENÚ DE TREBALL

Fragilitat i individualització
en la presa de decisions

Fragilitat i fractura de fèmur:
evidències

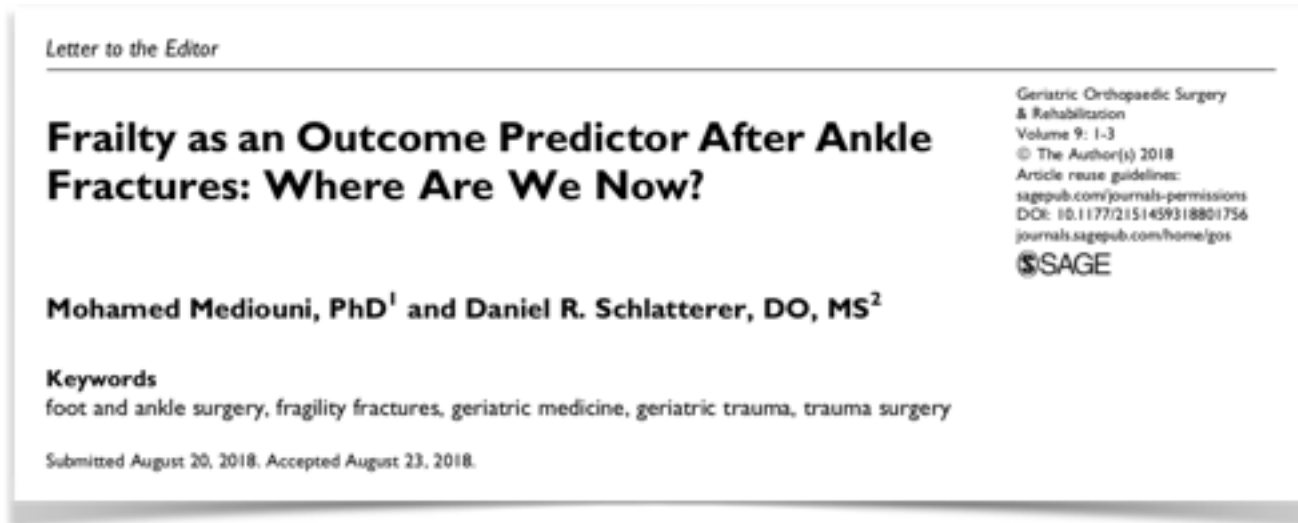
Com em podrien ajudar els **índexs de fragilitat** en la
presa de decisions individualitzada en **persones**
amb **fractura de fèmur?**

IF & Fx fèmur & presa de decisions (a la pràctica)

2 IDEES CLAU

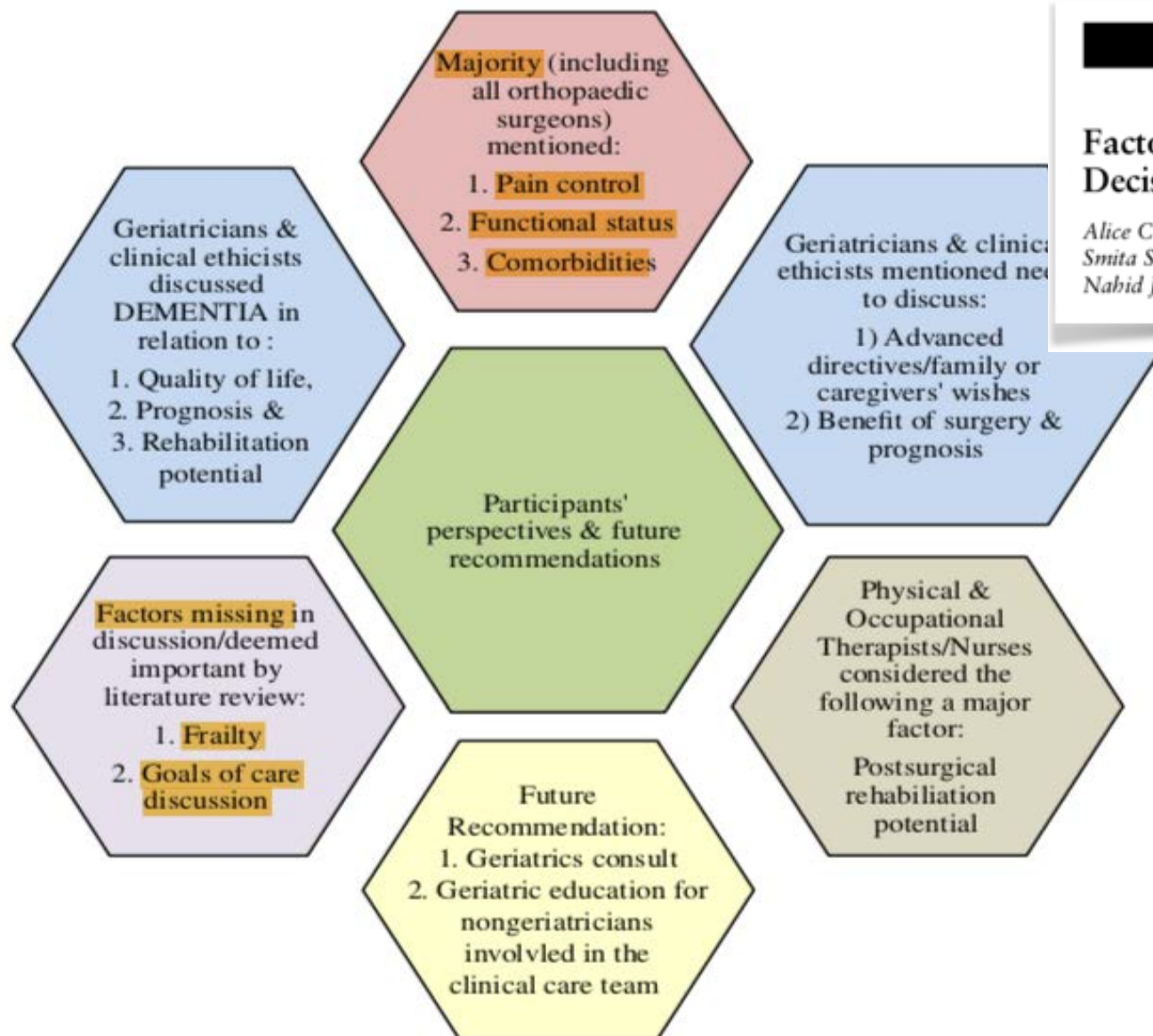
“In general, **fracture management is binary**, either operative or nonoperative treatment”

“Will surgical intervention predictably provide a **better outcome** than nonoperative treatment?”

- “To our knowledge, **no study** to date has assessed **frailty as a predictor of postoperative outcomes** in elderly patients with ankle fractures”.

IF & Fx fèmur & presa de decisions (a la pràctica)

SPECIAL ARTICLE

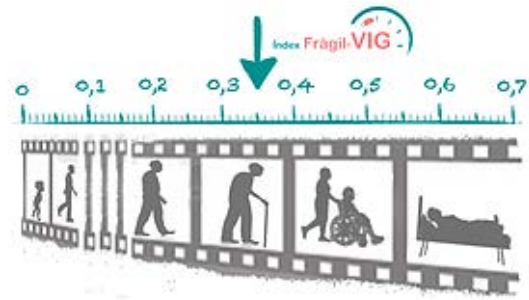
Factors Considered by Interprofessional Team for Treatment Decision in Hip Fracture with Dementia

Alice C. Baker, MD, MPH,* Catherine G. Ambrose, PhD,* Paula L. Knudson,* Smita S. Saraykar, MBBS, MPH,[†] Linda B. Piller, MD, MPH,* Sheryl A. McCurdy, PhD,[‡] and Nabid J. Rianon, MD, DrPH*

IF & Fx fèmur & presa de decisions (a la pràctica)

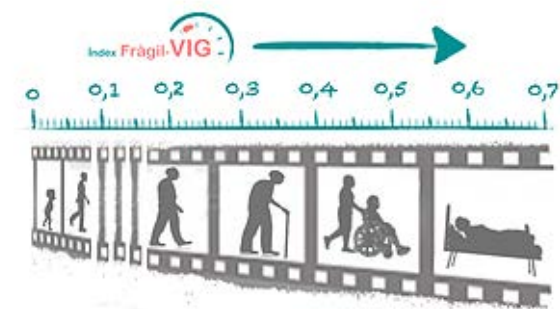

AMB QUÈ EM PODRIEN AJUDAR ELS IF ?

DIAGNÒSTIC SITUACIONAL

La **determinació** de l'IF-VIG en un **moment concret** del temps permet aproximar-nos al diagnòstic situacional (*"en quin moment de la seva trajectòria vital està aquella persona?"*).

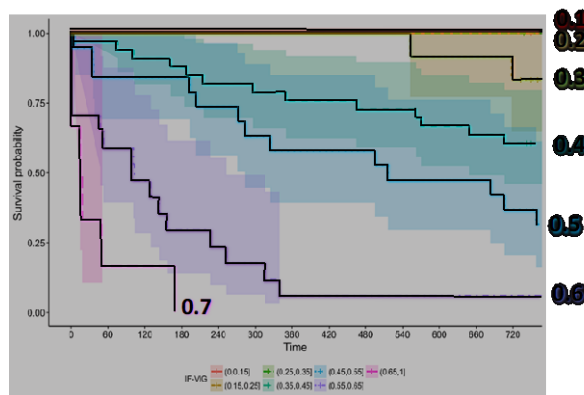
MONITORITZACIÓ de l'EVOLUCIÓ

La **determinació seqüencial** de diferents IF-VIG permet mesurar l'evolució (*"quina està essent l'evolució d'aquella persona?"*) i monitoritzar el resultat de les intervencions realitzades.

IF & Fx fèmur & presa de decisions (a la pràctica)

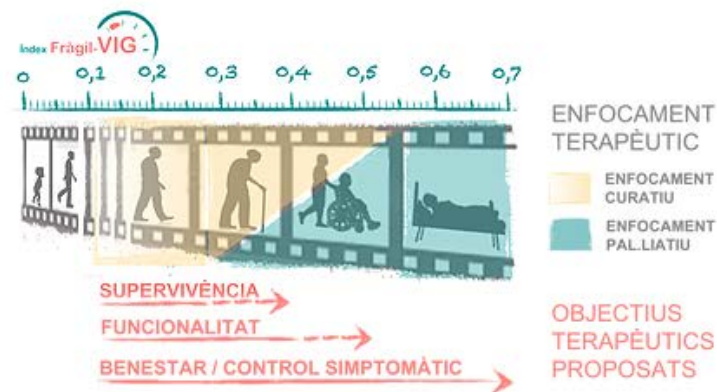

AMB QUÈ EM PODRIEN AJUDAR ELS IF ?

APROXIMACIÓ PRONÒSTICA

L' IF-VIG ofereix una excel·lent aproximació pronòstica (AUC 0,9 als 12 mesos), **disminuint** així el grau d'**incertesa** a pacients, familiars i professionals (**com de propera està aquella persona de la situació de final de vida?*)

AJUDA EN LA

PRESA DE DECISIONS

L' IF-VIG facilita l'**adequació de la intensitat terapèutica** (proporcionant les actuacions d'acord amb la situació clínica i les voluntats dels pacients), **planificació avançada** i optimització de l'ús de recursos en base a objectius assistencials consensuats entre pacients, familiars i professionals.

IDEES CLAU

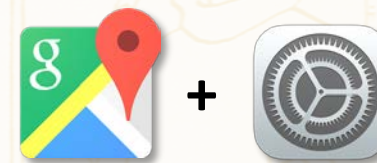
La **fragilitat és quantificable**
(i podria ajudar en la presa de decisions)

Necessitat d'**individualitzar el tractament**

La **opinió de la persona** és **fonamental**

La importància de **l'entorn cuidador**

La **fragilitat importa**
(la de l'os, també)

Moltes gràcies i a disposar!

jambblas@chv.cat

[@jordiamblas](https://twitter.com/@jordiamblas)

C3RG
Grup de Recerca en
Cronicitat de la
Catalunya
Central

c3rg.com